Sjamaner kontakter dyreenergiene. Mange rynker på nesen av det, mener at dyrene er en laverestående kraft og intelligens i forhold til menneskene. Men hvem var det som registrerte tsunamien før den skyllet inn over land og gjennom det reddet sitt liv, var det dyr eller mennesker?

En gang for lenge siden bodde jeg et år i Sandefjord. Dette skjedde der i byen, rett før jul. Jeg kom gående ned en gate. En bil med stoppet utenfor en slaktebutikk, folk tok til å bære griseskrotter ut av bilen og inn i butikken. Jeg var ung og "følsom" da, oh akkurat da syns jeg det syns det gjallet et skrik av smerte gjennom julegatene. Jeg tok konsekvensen av det, ble vegetarianer og, drev det så langt at jeg frøs på ryggen av kjøtt, og av det å putte i meg "dyrelik".

Slik ble jeg også redd for dyreenergiene.

Men jeg kommer fra reinsdriftsforfedre, og da jeg flyttet til Kautokeino ble dette virkelig et dilemma for meg. Jeg skal ikke gå nærmere inn på den mest avgjørende episoden. Det er en for privat hendelse.

Men i dag er jeg i alle fall kjøttspiser, fiskespiser og spiser av skalldyr og animalsk protein. Jeg er også vel med det, og mitt 14 år gamle intermezzo som vegetarianer ligger langt bak i min historie nå.

Når jeg som sjaman møter andre åndelige tradisjoner og når jeg snakker om kraftdy og dyrearven, kjenner jeg i blant denne motstanden mot og negasjonen av det jeg legger fram. Det er greit. Jeg har etter hvert oppdaget at av alle de spirituelle tradisjonene jeg kjenner, er det bare oss sjamaner som omtaler dyrearven på en positiv måte.

Jeg kan ikke huske at jeg har hørt noen prester, imamer eller lamaer snakke positivt om dyrearven og gi takk til den. Jeg har et inntrykk av at de kristne, jødene, islam og buddhistene i hver sin åndelig sammenheng mener dyrearven er noe laverestående, noe man ikke skal bry seg om eller befatte seg med. Det er visst ikke noe å hente der. Snarere tvert imot.

Jeg er altfor ignorant til å vite presist hva forskjellige toneangivende skriftlærde fra disse tradisjonene sier om dyr og dyrearven. Om det er noen lesere som kan formidle kunnskap om det, så er de velkomne til å løfte meg ut av uvitenheten.

I den sjamantradisjonen jeg kjenner, er dyrearven en gave. Men jeg vil gjerne gi en presisering.

Når jeg mener det er en gave må det forstås på to måter. For det første har jeg den oppfatningen at menneskene står på plantenes og dyrenes skuldre i evolusjonens sammenheng. Det er ikke noe nytt naturligvis, men må sies. Og i en spirituell sammenheng må dette må forstås på denne måten, at det vi har arvet er dyrene samlede overlevelsesevner og strategier. Derfor sier vi at vi alle "rir" på dyrearven, altså på kraftdyrene, de åndelige dyrene, mellomleddene mellom enkelte dyr og enkeltmennesker.

Om man begynner å leke seg som sjaman, og går inn i mytologilandet, kan man finne utslaget av denne arven i eget temperament.

Naturligvis kan et menneske gi uttrykk for mange temperamenter, slik som dyrearven i sannhet også er mangfoldig, men det er ikke vanskelig å se at et individ kan være farget og formet av ett temperament, et annet står for en forskjellig styrke og kraft. Derfor kan man si at et menneske kan være ulv, en annen dådyr. Denne folkelige kunnskapen ligger også i diktning og språk. Arne Garborg sneier innom dette i diktsyklusen *Haugtussa.*

For meg virker det som om dyrearven sitter i reptilhjernen. I alle fall merker jeg den der, som en varme, en energi bak i hodeskappen og nedover i nakken. Da jeg oppdaget dette, snurret det meg rundt som en snurr.

Det var som om jeg fikk en ny og ukjent energi, en energi fra fortid, men i nåtid. Den kom gjennom meg på mange vis, som enkeltdyr og dyreflokker, og som planteetere og jegere, som fugler og skrekkulver, som reinsdyrfolkker og som en alenejaktende lydløs gaupe.

De kom fra fortid, javisst, og inn i meg. Det skal ikke føre til at man blir bakovervendt evolusjonistisk sett, for kraften i dette skyver framover. Kraften kommer fra fortiden og leder inn i framtiden, slik overlevelsesarven gjør det.

Og overlevelsesarven ligger i det sanselige. I dyrenes sansekraft. Den overgår som kjent menneskene, for vi har ofret mye av den kraften i bytte mot hjernen.

Å fly som en ørn, med ørnens blikk. Å vandre inn i stillheten som en jaguar. Å være haren, eller musen, være på vakt for dem som er på jakt. Dyresansene reddet og redder mange dyr i fra døden i katastrofene, som kjent.

Men hva når dyrenkraften går mot framtiden? Former den menneskene som dyr da? Drar oss ned mot noe lavere, som noen later til å tro?

Nei, ikke det.

Jeg er naturligvis kjent med forskjellen mellom mennesker og dyr, at de har funnet sin plass og forandrer seg sakte nå, mens vi har fri vilje til å velge mange muligheter og temperamentsfarger.

Men kraftdyr som vekkes, som løper som fra fortid og inn i framtiden, de fri fra tid naturligvis. De er også fri fra dyreartens begrensninger. De har en annen oppgave ogen annen rolle. De er agenter for det hellige.

I mytologiens land kan de lede oss videre gjennom menneskelivets kaos og følelsenes floker.

Dette mytologiske samspillet jeg skriver om her kan oversetter inn i det dagklare menneskelivet. Sjamanen i deg er oversetteren fra myte til rasjonalitet..

mvh ailo gaup